

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind completarea sprijinului financiar acordat de UE pentru restructurarea agriculturii), între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București, la 28 decembrie 2007.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației

România a aderat la Uniunea Europeană (UE) în ianuarie 2007, acum având acces aproape nelimitat la oportunitățile oferite de calitatea de membru al uneia din cele mai puternice piețe și la una din cele mai competitive și dinamice entități economice și politice de pe plan global. În contextul integrării, România trebuie să implementeze la nivel național Politica Agricolă Comună a Uniunii Europene (PAC).

Reforme extinse ale politicilor agricole: În paralel cu dialogul intens de politică purtat împreună cu Comisia Europeană (CE) și BIRD, Guvernul României (GR) a inițiat o reformă extinsă a politicilor agricole, o dată cu începutul lui 2005. Au fost re-priorizate și re-definite investițiile pentru susținerea agriculturii astfel încât acestea să urmărească, între altele, finalizarea reformei proprietății asupra terenurilor, dezvoltarea segmentului fermelor de familie, reducerea distorsiunilor de piață și consolidarea instituțională. Instrumentele corespunzătoare de politică cuprind înregistrarea sistematică a terenurilor, costuri subvenționate pentru tranzacțiile imobiliare pentru fermierii care vor să se dezvolte, intrarea în vigoare a unei scheme de renta viageră și extinderea sistemului de consultanță în agricultură.

Implementarea PAC oferă oportunități considerabile: Pentru fermierii din România, PAC oferă oportunități deosebite de venituri. Oportunitățile vor surveni prin transferuri mai mari de sume, deoarece fondurile UE și fondurile publice de la nivel național, conform PAC, se ridică la un total de aproape 3,5 miliarde de dolari SUA anual, pentru următoarea perioadă de timp (2007-

2013). Integrarea în UE a generat o sporire a oportunităților de piață pentru fermierii din România care, în principiu, au posibilitatea de a aproviziona mai mult de 500 de milioane de consumatori.

Conștientizarea, informarea, și cunoștințele despre schemele de finanțare și cadrul de reglementare sunt limitate: Pentru a realiza reforma structurilor agricole este necesar ca un număr mare de persoane care lucrează în agricultură să facă schimbări fundamentale în orientarea lor ocupațională sau pentru transferul activelor. Alții vor trebui să profite de oportunitățile oferite lor pentru a-și îmbunătăți orientarea de piață și competitivitatea. Aceste decizii trebuie luate în deplină cunoștință a oportunităților existente și a consecințelor opțiunilor pe care le fac. Pentru fermele individuale de dimensiuni mici și mijlocii, aspectele economice și sociale ale acestor opțiuni fundamentale sunt inter-relaționate, deoarece activitățile din ferme și din gospodării sunt inseparabile. Orice decizie privind alocarea resurselor la una din ele are impact inevitabil asupra celeilalte. Nevoia de informație și de orientare se extinde și dincolo de aspectele agronomice și de finanțare PAC. Probleme bancare și de investiții, legislația privind moștenirile și transferul de active, marketingul, asigurările sociale, managementul sunt doar câteva dintre problemele care trebuie rezolvate. În România se dezvoltă rapid câteva segmente specializate ale serviciilor de informații și consiliere dar nu există un sistem integrat de îndrumare care să rezolve gama largă de nevoi ale populației din agricultură.

Orientarea de piață și eligibilitatea finanțării majorității fermelor sunt limitate: Sectorul agricol din România nu folosește la maximum potențialul său agro-climatic recunoscut pe scară largă deoarece încă domină fermele de (semi)- subzistență, de dimensiuni mici, și restricționate în ceea ce privește orientarea de piață și eligibilitatea la finanțare PAC. Actualmente 50% din terenul agricol este utilizat de nu mai puțin de 4 milioane de gospodării, adică 98% din numărul total al exploatațiilor agricole din România. Cam 80% din toate fermele pot fi calificate drept gospodării de subzistență; 45% sunt chiar mai mici de 1 hectar și, prin urmare, nu sunt eligibile pentru majoritatea schemelor PAC de sprijin.

Este necesară finalizarea reformei funciare și a proprietății, precum și dezvoltarea pieței funciare: Nefinalizarea reformei funciare și a proprietății precum și a dezvoltării pieței funciare continuă să limiteze accesul la credit și la alte opțiuni de finanțare în mediul rural și a întârziat restructurarea fermelor în conformitate cu cererea de piață și cu nevoia de a mări competitivitatea. Titlurile de proprietate emise până acum –care cuprind 95% din totalul terenului agricol și 37% din totalul terenului forestier – nu constituie o dovadă juridică a proprietății care să mulțumească agențiile de plăți, conform PAC,

precum și băncile comerciale. Din acest motiv titlurile de proprietate trebuie înregistrate în sistemul de înregistrare (cartea funciară), în urma stabilirii fără echivoc a granițelor terenului, identificate prin măsurătorile cadastrale. Având în vedere ca fermierii trebuie să suporte în întregime costurile conexe, care sunt ridicate, înregistrările avansează încet. Lipsa de siguranță legată de proprietate reprezintă constrângeri pentru eligibilitatea PAC, limitează accesul la creditul rural (care este esențial atât pentru conformitatea cu cerințele de co-finanțare cerute de granturile PAC pentru investiții cât și pentru accesarea capitalului de exploatare și de investiții) și descurajează participarea oficială pe piața funciară.

2. Schimbări preconizate

Guvernul României, CE și BIRD au identificat câteva din cele mai importante provocări de dezvoltare în sector iar acestea sunt serviciile de consultanță pentru populația agricolă și finalizarea reformei funciare printr-o înregistrare sistematică a titlurilor de proprietate.

Este important să se realizeze progrese în aceste domenii deoarece în acest fel se pot face progrese și în restructurarea agriculturii și dezvoltarea generală a sectorului.

Proiectul abordează activități pentru care nu există finanțare de la CE. Totuși, reformele avute în vedere sunt esențiale pentru extinderea considerabilă a capacității limitate, actualmente, de absorbție a resurselor financiare alocate politicii agricole prin eforturile comune bugetare ale CE și de la nivel național pentru sectorul agricol. Proiectul este croit astfel încât să joace un rol de catalizator pentru promovarea absorbției schemelor de finanțare alocate prin PAC și, prin aceasta, să stabilească condițiile pentru utilizarea fondurilor alocate pentru facilitarea restructurării fermelor și dezvoltarea rurală efectivă. Proiectul va contribui la creșterea absorbției fondurilor din cadrul *ambilor piloni* ai PAC și, indirect, va accelera efectele utilizării fondurilor structurale.

Obiectivul Proiectului este de a facilita restructurarea fermelor, pe baza pieții, prin îmbunătățirea capacității fermierilor, membrilor de familie ai acestora și ai lucrătorilor agricoli de a-și gestiona activele și venitul.

În conformitate cu acest obiectiv cuprinzător, proiectul va asista GR să finalizeze înregistrarea titlurilor de proprietate asupra bunurilor funciare, pentru asigurarea drepturilor de proprietate asupra terenurilor, precum și a funcționării piețelor funciare.

La fel de important este faptul că Proiectul va asista GR în activitatea de îmbunătățire a serviciilor de consultanță care permit populației agricole să gestioneze mai durabil veniturile și activele sale și, în acest fel, să contribuie la

absorbția programelor naționale și a celor susținute de UE.

Proiectul va avea trei componente care vor fi implementate pe parcursul a cinci ani: (1) o componentă de administrare a terenurilor care susține dezvoltarea capacității instituționale necesare pentru a realiza o adjudecare sistematică în zonele selectate, va actualiza înregistrările funciare în sistemul existent de înregistrare și cadastru; (2) o componentă care susține dezvoltarea serviciilor de orientare socio-economică și furnizarea acestora către populație și (3) o componentă de politică, strategie și management, care susține activitatea de management al proiectului și activitatea de analiză a politicilor.

Activitățile proiectului vor fi desfășurate în zonele selectate din România și vor fi concepute astfel încât să permită adaptabilitatea și scalabilitatea la nivel regional.

Activitățile regionale comune din cadrul componentei pentru administrarea terenurilor și a celei pentru orientare socio-economică vor fi desfășurate în județele Alba, Argeș, Brașov, Buzău, Călărași, Mureș, Suceava, Timiș și Vaslui. Sunt planificate să se desfășoare activități independente în cadrul componentei pentru administrarea terenurilor în comunele din județul Bihor, iar în cadrul componentei de orientare socio-economică activitățile sunt planificate să se desfășoare în județul Dâmbovița.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic și asupra mediului de afaceri

Proiectul va avea *beneficii economice* care rezultă din impactul pozitiv asupra (a) valorii proprietăților, (b) mediului, și (c) costurilor tranzacțiilor imobiliare.

Valoarea proprietăților și impactul de mediu: Estimarea dimensiunii beneficiilor proiectului asupra valorii proprietăților și mediului este complexă. Valoarea proprietăților este influențată de o serie de factori care cuprind accesul la serviciile publice, dimensiunea, valoarea construcțiilor, utilizarea proprietății, fiecare intersectându-se cu proprietatea asupra terenului. Proiectul se va baza pe funcționarea pieței pentru a se realiza o configurare eficientă, pentru a transforma activele slab utilizate în active utilizate intens și a asigura o cale de ieșire pentru proprietarii care doresc să vândă sau să arendeze, sau care se dovedesc a fi necompetitivi ca fermieri sau oameni de afaceri. Se așteaptă ca impactul pozitiv asupra mediului să provină în principal din introducerea reglementărilor de conformitate transversale și practicilor agricole bune pe care

le vor implementa fermierii astfel încât să acceseze fondurile PAC.

Costurile reduse ale tranzacțiilor imobiliare: Proiectul va reduce costurile tranzacțiilor pe piețele funciare rurale prin efectuarea de lucrări cadastrale pe o suprafață mare, ceea ce rezultă în economii la scară, și deci, un beneficiu economic semnificativ.

3. Impact social

Impactul social al activităților acestui Proiect este reprezentat de facilitarea restructurării fermelor, pe baza pieței, prin îmbunătățirea capacității fermierilor, membrilor de familie ai acestora și ai lucrătorilor agricoli de a-și gestiona activele și venitul.

4. Impact asupra mediului

Titlurile de proprietate asupra terenurilor, înregistrările proprietăților și lucrările de cadastru vor induce o serie de schimbări de comportament în rândul proprietarilor, multe dintre ele fiind pozitive din punct de vedere al mediului. Stabilirea și înregistrarea drepturilor clare de proprietate asupra terenului creează motivații pentru conservarea solului, amenajări, împăduriri și utilizarea durabilă a pământului. Serviciile de orientare socio-economică asigurate în cadrul proiectului vor sprijini populația din agricultură să-și administreze mai bine și mai durabil activele, inclusiv pământul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Se estimează că Proiectul se va finaliza în anul 2013.

Proiectul se va finanța din următoarele surse:

1. de la bugetul de stat, în limita echivalentului în lei al sumei de 38,244 milioane euro echivalent, prin prevederea sumelor necesare cu prioritate în bugetul anual al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, prin bugetul Ministerului Internelor și Reformei Administrative, pe toată durata implementării proiectului;
2. de la bugetul de stat, în limita echivalentului în lei al sumei de 9,456 milioane euro echivalent, prin prevederea sumelor necesare

cu prioritate în bugetul anual al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pe toată durata implementării proiectului;

3. din bugetul propriu al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în limita echivalentului în lei al sumei de 3,7 milioane euro echivalent, reprezentând cheltuieli cu personalul propriu desemnat pentru implementarea și monitorizarea proiectului precum și cheltuieli cu o serie de campanii publicitare.

Împrumutul BIRD, în valoare de 47,7 milioane euro, va fi disponibilizat în tranșe, în baza cheltuielilor eligibile efectuate în cadrul proiectului. Ministerul Economiei și Finanțelor va efectua tragerile din fondurile împrumutului, destinația sumelor fiind stabilită conform legislației în vigoare. Drepturile și obligațiile părților în aplicarea prevederilor acordului de împrumut vor fi stabilite prin intermediul unui acord subsidiar încheiat între părți.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Proiect de lege de modificare a Legii cadastrului și publicității imobiliare nr.7/1996, republicata, proiect asumat în planul de activitate al ANCPI.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie/ 3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente/ 4. Evaluarea conformității / 5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente.

Proiectul de act normativ nu se referă la aceste subiecte.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea proiectului de act normative

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institutele de cercetare și alte organisme implicate / 2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ / 3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la

elaborarea proiectelor de acte normative.

Proiectul de act normativ nu se referă la aceste subiecte.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.

Nu este necesar.

5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ/ b) Consiliul Suprem de Aparare a Țării/ c) Consiliul Economic și Social /

d) Consiliul Concurenței / e) Curtea de Conturi

Proiectul actului normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr.923/5.08.2008.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ.

Proiectul de act normativ nu necesită inițierea unei astfel de acțiuni.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu necesită inițierea unei astfel de acțiuni.

Secțiunea a 8-a

Măsurile de implementare

Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.

Proiectul se realizează de către Unitatea de Management a Proiectului (UMP) înființată în cadrul Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară precum și de către Unitatea de Management a Proiectului (UMP) din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (UMP MAKIS).

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care vă rugăm să îl aprobați.

PRIM-MINISTRU

The image shows a handwritten signature in black ink, which appears to read "Tăriceanu". To the right of the signature is a circular official seal. The seal features the coat of arms of Romania in the center. The text "GUVERNUL ROMÂNIEI" is written along the top inner edge of the circle, and "PRIM-MINISTRU" is written along the bottom inner edge.

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU